

ภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการ
ของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ*

INTEGRATED BUDDHIST LEADERSHIP FOR THE DEVELOPMENT OF
GOVERNMENT ADMINISTRATION SUPERVISION SYSTEM OF THE EXECUTIVES
OF THE OFFICE OF THE PUBLIC SECTOR DEVELOPMENT COMMISSION

อติภัทร ไชยสร, วชิรินทร์ ชาญศิลป์, เตมศักดิ์ ทองอินทร์

Atipat Chaisorn, Vacharin Chansilp, Termsak Thong-In

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: golfmew.gm@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 3. นำเสนอภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 8 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา และการสนทนากลุ่มเฉพาะ และการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการใช้แบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.903 เพื่อยืนยันองค์ความรู้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ จำนวน 134 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1. การกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$) 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ พบว่า ภาวะผู้นำส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สามารถอธิบายความแปรปรวน 67.2% ($R^2 = 0.672$) 3. ภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการ

เพื่อพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ พบว่า ด้านจักษุมา มีปัญญารู้จักมองการณ์ไกล มีการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์รอบด้าน และการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ด้านวิธูโร จัดการธุระได้อย่างมีความเชี่ยวชาญ มีการส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ การพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะอย่างเหมาะสม และการมุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิผล ด้านนิสสัยสัมปันโน ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีการพัฒนาการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี มีความโปร่งใส กระบวนการสื่อสารภายในองค์กรที่ดี และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; พุทธบูรณาการ; การกำกับดูแลระบบราชการ

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the supervision of the Public Sector Development Commission; 2. To study the factors affecting supervision of the Public Sector Development Commission; and 3. To present integrated Buddhist leadership for developing supervision of the Public Sector Development Commission, conducted by the mixed methods. Qualitative methods such as in-depth interviews with 18 key informants and focus group discussions with 8 key informants. Data were analyzed using descriptive content analysis and focus group discussions. Quantitative research was conducted using a questionnaire with a reliability of 0.903 to validate knowledge. Data were collected from a sample of 134 personnel within the Public Sector Development Commission. Data were analyzed using frequencies, percentages, means, standard deviations, and multiple regression analysis.

The results revealed that: 1. By overall, the supervision of the Public Sector Development Commission was high ($\bar{X}=4.05$). 2. Factors affecting supervision of the Public Sector Development Commission revealed that leadership influenced supervision of the Public Sector Development Commission, being able to explain 67.2 percent of the variance ($R^2=0.672$). 3. Integrated Buddhist leadership for the development of civil service governance of the executives of the Public Sector Development Commission was found that Chakkhuma aspect has wisdom and foresight, promoted comprehensive analytical thinking and was aware of change. Vithuro aspect had expertise in managing business, promoted raising standards in performing duties, develops knowledge, abilities and skills appropriately, and focuses on efficiency. Nissayasampanno aspect had good human relations,

developed policy making to create a good organizational culture, had transparency, good communication processes within the organization, and developed a collaborative network between agencies.

Keywords: Leadership; Integrated Buddhist; Civil Service Governance

บทนำ

ความเป็นผู้นำ ต้องมีบุคลิกภาพพิเศษหลายอย่างในตัวผู้นำที่สามารถที่จะบังคับบัญชาผู้อื่นได้โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ และอำนาจบารมีที่ได้จากตัวของเขาเองเป็นเครื่องมือในการสร้างความน่าเชื่อถือ ยอมร่วมมือ หรือยอมรับในตัวของเขาได้ คุณสมบัติเฉพาะตัวที่ช่วยให้ผู้นำสามารถสร้างอิทธิพลและนำพาผู้คนไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำที่มีความรู้ความสามารถไม่ได้หมายถึงแค่ความรู้ทางทฤษฎีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความเชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบและความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งรวมไปถึงการมีความคิดริเริ่มคือความสามารถของผู้นำในการเริ่มต้นสิ่งใหม่ ๆ และสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกโดยไม่ต้องรอคำสั่งหรือสถานการณ์บังคับ การตัดสินใจคือทักษะสำคัญที่ผู้นำต้องใช้ในการเลือกแนวทางที่ดีที่สุดจากทางเลือกที่มีอยู่ พร้อมยอมรับและร่วมมือปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำปฏิบัติตาม ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับคำพูดที่ว่า ผู้นำอาจจะไม่มีภาวะผู้นำ ผู้มีภาวะผู้นำอาจจะไม่ได้เป็นผู้นำ (วิเชียร วิชยอุดม, 2550)

ภาวะผู้นำในการพัฒนาระบบราชการเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การทำงานของระบบราชการมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้น หากการมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งและเหมาะสมจะช่วยให้การพัฒนาระบบราชการเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ในการเป็นผู้นำนั้น ความสามารถหลาย ๆ ด้านของผู้นำ 1. ความสามารถในการทำงาน ควรที่ จักต้องศึกษาให้เข้าใจถ่องแท้ในหน้าที่ของตนเอง 2. ความสามารถในการจูงใจควรที่ใ้มนั้าวและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ไม่ใช่การบังคับ 3. ความสามารถในการควบคุม ของผู้นำควรที่จักต้องควบคุมงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จ (เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2537) จึงกล่าวได้ว่า หากระบบราชการจะเข้มแข็งได้ก็ต่อเมื่อมาจากการที่มีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ ผู้นำจึงเป็นบุคคลที่มีทรัพยากรทางการเมืองหรือเป็นผู้ใช้อำนาจทางการเมือง เป็นบุคคลที่มีตำแหน่งสูงมีอำนาจหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นบุคคลส่วนน้อยในสังคมและเป็นผู้ควบคุมทรัพยากรส่วนใหญ่หรือมีสถานภาพสังคมในระดับสูงหรือเป็นผู้มีอิทธิพลไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในกระบวนการตัดสินใจที่มีผลต่อสมาชิกในสังคม ยุคใดที่ประเทศชาติมีผู้นำที่เข้มแข็ง ประเทศชาติก็จะเจริญรุ่งเรืองแผ่อำนาจบารมีไปทั่วทุกทิศทาง (นิตย สัมมาพันธ์, 2546)

ความท้าทายในการดำเนินงานของภาครัฐและระบบราชการไทยที่กล่าวไปในข้างต้นถือเป็นแรงผลักดันที่ภาครัฐ/ราชการจำเป็นต้องนำไปทบทวนและวางแผนการพัฒนาระบบราชการไทย การพัฒนาระบบราชการที่ผ่านมาเพื่อให้เข้าใจการพัฒนาของระบบราชการไทยมากยิ่งขึ้น ซึ่งหน่วยงานภาครัฐในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนบริการเป็นการให้บริการออนไลน์รวมทั้งปรับเปลี่ยนการดำเนินงานไปสู่ระบบดิจิทัลมากขึ้น แต่ยังมีอีกหลายหน่วยงานที่ไม่สามารถพัฒนาไปสู่ระบบดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพได้ เนื่องจากมีเงื่อนไขการดำเนินงานในแง่ของกฎระเบียบที่ยังไม่รองรับหรือทรัพยากรด้านบุคลากรที่ยังมีความเชี่ยวชาญและงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2564)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธของบุคลากรเพื่อส่งเสริมการกำกับดูแลองค์กรที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เพื่อต้องการเข้าใจในการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการว่าเป็นอย่างไร ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการมีอะไรบ้าง และภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ควรเป็นอย่างไร เนื่องจากผู้นำมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานและกำหนดนโยบายที่จะพัฒนาระบบราชการเพื่อนำไปสู่การเกิดรูปแบบในการพัฒนาการปฏิบัติงานที่จะปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
3. เพื่อนำเสนอภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสนทนากลุ่มเฉพาะ และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ จำนวน 202 คน

2.2 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 134 คน

2.3 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธของบุคลากรเพื่อส่งเสริมการกำกับดูแลองค์กรที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ จำนวน 18 รูปหรือคน โดยคัดเลือกแบบเจาะจงซึ่งใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากผู้ที่มีความเกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียกับการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 3 รูป กลุ่มนักวิชาการ จำนวน 2 คน กลุ่มผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ จำนวน 2 คน กลุ่มเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ จำนวน 8 คน กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ 3 คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อยืนยันองค์ความรู้ จำนวน 8 รูปหรือคน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธของบุคลากรเพื่อส่งเสริมการกำกับดูแลองค์กรที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ จำแนกตามตัวแปรทั้ง 14 ตัวแปร รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 42 ข้อคำถาม โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนของภาษา ความครอบคลุมของโครงสร้างและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC จากการคำนวณค่าและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.60-1.00 ทุกข้อคำถาม และได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ เท่ากับ 0.903

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างด้วยวิธีการตามขั้นตอนเพื่อประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อยืนยันองค์ความรู้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จากบุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 134 คน รวบรวมแบบสอบถามนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 18 รูปหรือคน ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธของบุคลากร

เพื่อส่งเสริมการกำกับดูแลองค์กรที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ โดยดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ จนครบทุกประเด็นและการสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อยืนยันองค์ความรู้ จำนวน 8 รูปหรือคน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ประกอบด้วย สถิติพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีแบบ Stepwise เพื่อพยากรณ์ตัวแปรตามหนึ่งตัว ซึ่งส่งผลมาจากตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไปรายงาน R , R^2 , Adjusted R^2 , $F(df)$, p , สัมประสิทธิ์ β , SE , t , p , และ VIF/DW ; ยืนยันข้อสันนิษฐานของโมเดล

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการวางเค้าโครงของข้อมูลนำมาวิเคราะห์แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) คำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูล ที่นำมาวิเคราะห์โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ โดยภาพรวม

ลำดับ	การกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการสร้างรัฐบาลดิจิทัล	4.13	0.80	มาก
2.	ด้านการแก้ไข ทบทวน รายละเอียดของกฎหมาย กฎระเบียบ	4.00	0.70	มาก
3.	ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง	4.13	0.66	มาก
4.	ด้านการทำงานที่มุ่งเน้นนวัตกรรมและความคิด สร้างสรรค์	3.92	0.65	มาก
ภาพรวม		4.05	0.70	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$, $S.D.=0.70$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างรัฐบาลดิจิทัล ($\bar{X}=4.13$, $S.D.=0.80$) การเสริมสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.13$, $S.D.=0.66$) ด้านการแก้ไข ทบทวน รายละเอียด

ของกฎหมาย กฎระเบียบ ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=0.70$) การทำงานที่มุ่งเน้นนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=3.92$, $S.D.=0.65$) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ พบผลการศึกษาดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ 0.826^d ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ 0.682 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.672 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ 0.349 แสดงว่าภาวะผู้นำสามารถร่วมกันทำนายการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้ร้อยละ 67.2 ซึ่งส่งผล 4 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านการมีวิสัยทัศน์แสดงว่าภาวะผู้นำสามารถร่วมกันทำนายการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้ร้อยละ 67.2

2.2 หลักปาปนิกรรมส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ 0.608^b ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ 0.370 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.360 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ 0.488 ซึ่งหลักปาปนิกรรมส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการมี 2 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ วิถีโร จัดการธุระได้อย่างมีความเชี่ยวชาญ และจักษุม่า ต้องมีปัญญา รู้จักมองการณ์ไกล ตามลำดับ แสดงว่าหลักปาปนิกรรมสามารถร่วมกันทำนายการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้ร้อยละ 36.0

3. ภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ พบว่า 1. ด้านจักษุม่า ผู้นำจะต้องรู้จักมองการณ์ไกล ประกอบด้วย สนับสนุนให้เกิดการคิดวิเคราะห์รอบด้าน การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและเตรียมพร้อมรับมือในอนาคต การวางแผนกลยุทธ์ในระยะยาวเพื่อการพัฒนาบริหารราชการและคาดการณ์ความเสี่ยงและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น 2. ด้านวิถีโร จัดการธุระได้อย่างมีความเชี่ยวชาญ ประกอบด้วย การยกระดับมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะอย่างเหมาะสม การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อนหน้าที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาตนเอง และการมุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิผลจากการดำเนินงานทำให้เกิดการดำเนินการซ้ำ ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ 3. ด้านนิสสยสัมปันโน ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วยการกำหนดนโยบายสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีในการอยู่ร่วมกัน การเสริมสร้างความโปร่งใส

เพื่อให้เกิดความไว้วางใจ การส่งเสริมกระบวนการสื่อสารภายในองค์กร และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.70) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างรัฐบาลดิจิทัล ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.80) การเสริมสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.13$, S.D. = 0.66) ด้านการแก้ไข ทบทวน รายละเอียดของกฎหมาย กฎระเบียบ ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.70) การทำงานที่มุ่งเน้นนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.65) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งด้านการทำงานที่มุ่งเน้นนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ยังขาดการเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ และการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบราชการอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของประดิษฐ์ ตี๋วัฒนกุล (2565) ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรุงเทพมหานคร คือ ด้านการทบทวนบทบาทภาครัฐ ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ ด้านการวัดผลการปฏิบัติงาน ด้านการเลียนแบบการจัดการภาคเอกชน และด้านความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชิษฐา อักษรศรี และคณะ (2564) ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พบว่า ปัจจัยตัวชี้วัดประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พบว่า 1. การกลั่นกรองกฎหมาย เป็นไปตามพระราชกำหนด และพระราชบัญญัติ เงินกู้ฉุกเฉิน และกฎหมายแต่ละฉบับมีประสิทธิภาพการปรับเปลี่ยนการออกกฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์ และคำนึงถึงหลักความเป็นจริง การพัฒนากฎหมายที่ให้ทันสมัย โดยยึดหลักนิติธรรม คุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรมของหลักกฎหมายเป็นที่ตั้ง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการมี 4 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านการมีวิสัยทัศน์แสดงว่าภาวะผู้นำสามารถร่วมกันทำนายการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้ร้อยละ 67.2 และหลักปาปานิกรรม ส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ มี 2 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ วิธูโร จัดการธุระได้อย่างมีความเชี่ยวชาญ และจักขุมา ผู้นำจะต้องรู้จักมองการณ์ไกล

ตามลำดับ แสดงว่าการพัฒนาศักยภาพสามารถร่วมกันทำนวยความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดลำพูน ได้ร้อยละ 36.0 สอดคล้องกับงานของพระปลัดเอกชัย จันทโชโต และคณะ (2566) ศึกษาเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมภาวะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$) ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี ได้แก่ คุณลักษณะผู้นำส่งผลต่อการส่งเสริมภาวะผู้นำมี 7 ด้าน มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สามารถอธิบาย ได้ร้อยละ 84.7 โดยนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ควรมีหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$) ยึดหลักนิติธรรมในการบริหารและปกครองท้องถิ่น หลักปาลิณิธรรม 3 สามารถอธิบาย ได้ร้อยละ 82.6 ประชาชนต้องการนักการเมืองท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์ (จักขุมา) ($\bar{X}=3.63$) เพื่อพัฒนาจังหวัด

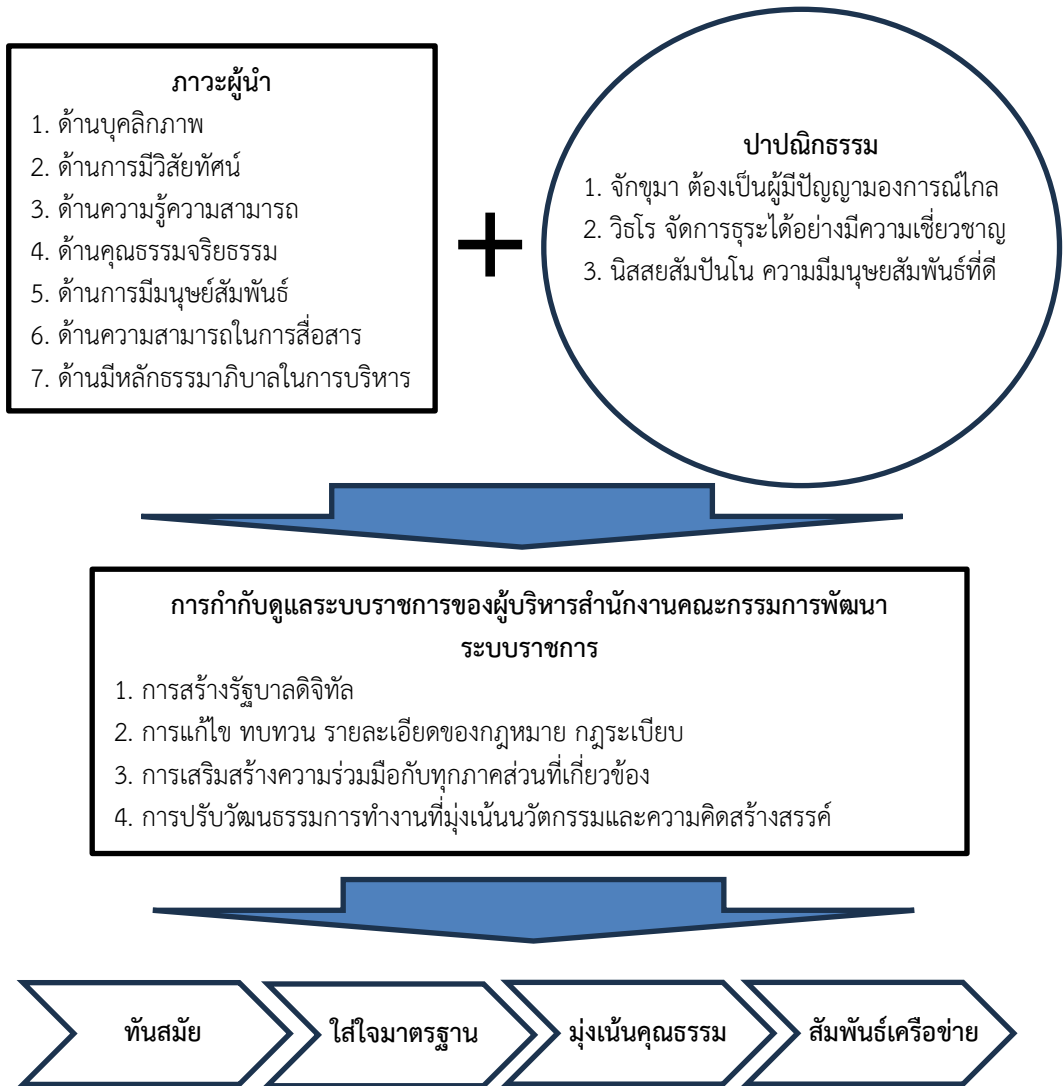
3. ภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านจักขุมา ผู้นำจะต้องรู้จักมองการณ์ไกล ด้วยการสนับสนุนให้เกิดการคิดวิเคราะห์รอบด้าน และการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเตรียมพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 2. ด้านวิธูโร จัดการธุระได้อย่างมีความเชี่ยวชาญ ด้วยการยกระดับมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะอย่างเหมาะสม การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อนหน้าที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาตนเองและการมุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิผลจากการดำเนินงานทำให้เกิดการดำเนินการซ้ำ ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ 3. ด้านนิสสยสัมปันโน ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีประกอบด้วย การกำหนดนโยบายสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีในการอยู่ร่วมกัน การเสริมสร้างความโปร่งใสเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ การส่งเสริมกระบวนการสื่อสารภายในองค์กร และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน สอดคล้องกับการศึกษาของพระครูสังฆรักษ์เอกลักษณ์ อชิโต และคณะ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปาลิณิธรรมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า จักขุมา (มีวิสัยทัศน์ชำนาญในการใช้ความคิด) โดยการสร้างความเข้มแข็งของระบบการศึกษาท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างยั่งยืน วิธูโร (จัดการงานดี ชำนาญด้านเทคนิค) ความเชี่ยวชาญในความรับผิดชอบต่อสังคมและการดำเนินการที่ยั่งยืน ความเชี่ยวชาญในการวางแผนและการจัดการ นิสสยสัมปันโน (มีมนุษยสัมพันธ์ ชำนาญด้านมนุษยสัมพันธ์) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ดี การฟังและเข้าใจความต้องการของประชาชน

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการสังเคราะห์องค์ความรู้ทำให้ได้รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ซึ่งสามารถ

อธิบายได้ว่า BIL-PSG Model (Buddhist-Integrated Leadership for Public Sector) ซึ่งเป็นการนำหลักปาณิกรรมมาสนับสนุนภาวะผู้นำของผู้บริหารเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการ มีรายละเอียดดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 สามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สามารถอธิบายได้ว่า

ทันทัย ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการกำกับดูแลระบบราชการที่ดี ผู้บริหาร

มีหลักจรรยาและนำมาใช้เพื่อความทันสมัยในการส่งเสริมการกำกับดูแลและบรรษัทการช่วยให้มองเห็นความจำเป็นของความทันสมัย ผู้บริหารที่มีจรรยาจะสามารถคาดการณ์ได้ว่า ระบบงานวิธีการทำงานหรือโครงสร้างในปัจจุบัน จะไม่สามารถรองรับความท้าทายหรือโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ทำให้มองเห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการปรับเปลี่ยนและนำนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ให้เกิดความสะดวกรในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเพื่อพัฒนาระบบการทำงานและทักษะบุคลากร นอกจากนี้ยังใช้หลักนิสสัยสัมพันธ์เพื่อพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในด้านการพัฒนานวัตกรรมเพื่อนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการกำกับดูแลและบรรษัทการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยสนับสนุนการเกิดภาวะผู้นำในด้านบุคลิกภาพ การมีวิสัยทัศน์ ความรู้ความสามารถ และความสามารถในการสื่อสารที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการกำกับดูแลและบรรษัทการที่มีประสิทธิภาพ

ใส่ใจมาตรฐาน เป็นการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ในอนาคตเข้ากับการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ทำให้การปฏิบัติตามมาตรฐานไม่ใช่แค่การทำตามกฎระเบียบ แต่เป็นการกระทำเพื่ออนาคตที่ดีขึ้น ผู้บริหารที่มีจรรยาสามารถคาดการณ์ได้ว่า หากองค์กรหรือบุคลากรไม่ใส่ใจมาตรฐานในการปฏิบัติงานในวันนี้ เช่น การไม่ปฏิบัติตามกระบวนการที่ถูกต้อง การละเลยคุณภาพงาน การไม่ทำตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง จะส่งผลเสียร้ายแรงอย่างไรในอนาคต ซึ่งผู้บริหารที่มีการนำหลักจรรยามาใช้เพื่อให้บุคลากรใส่ใจมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีคุณภาพ เป็นระบบและน่าเชื่อถือ การที่ผู้บริหารสื่อสารความเชื่อมโยงนี้ จะช่วยให้บุคลากรเห็นว่า การใส่ใจมาตรฐานคือ ก้าวสำคัญบนเส้นทางสู่อนาคตที่ดีกว่า นอกจากนี้ยังได้นำหลักวิธูโรมาใช้ในการเชื่อมโยงความสามารถเชิงปฏิบัติเข้ากับการสร้างคุณภาพและระบบงานที่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยสนับสนุนการเกิดภาวะผู้นำในด้านบุคลิกภาพ การมีวิสัยทัศน์ ความรู้ความสามารถ และมีหลักธรรมาภิบาลในการบริหารที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการกำกับดูแลและบรรษัทการที่มีความต่อเนื่อง

มุ่งเน้นคุณธรรม เป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งสำหรับผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ซึ่งมีภารกิจหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาและปฏิรูประบบราชการเพื่อพัฒนาการกำกับดูแลและบรรษัทการ โดยได้นำหลักวิธูโรมาสนับสนุนให้เกิดขับเคลื่อนการออกแบบและบังคับใช้กฎเกณฑ์ด้านจริยธรรม มุ่งมั่นในการผลักดันการพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือประมวลจริยธรรมสำหรับข้าราชการให้มีความชัดเจน ครบคลุม และสามารถบังคับใช้ได้จริง รวมถึงการสร้างกลไกในการส่งเสริมคุณธรรมในระบบราชการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยสนับสนุนการเกิดภาวะผู้นำในด้านบุคลิกภาพ การมีวิสัยทัศน์ คุณธรรมจริยธรรม การมีมนุษยสัมพันธ์ และมีหลักธรรมาภิบาลในการบริหารที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมที่ดีในการกำกับดูแลและบรรษัทการที่มีความโปร่งใสและน่าเชื่อถือ

สัมพันธ์เครือข่าย กลไกที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการในการพัฒนาการกำกับดูแลและบรรษัทการให้เกิดขึ้นและเข้มแข็งทั่วทั้งระบบราชการไทย เนื่องจากการกิจหลักคือการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและปฏิรูประบบราชการ

ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและการยอมรับจากหลากหลายภาคส่วน การมีเครือข่ายที่ดีกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการต่าง ๆ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการช่วยให้ผู้บริหารสำนักงาน ก.พ.ร. เข้าใจปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการที่แท้จริง เพื่อสร้างการยอมรับในเหตุผลและความสำคัญของการส่งเสริมการกำกับดูแลระบบราชการกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้นำหลักนิสยสัมปโนมาสนับสนุน

สรุปได้ว่า จากการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นการมุ่งเน้นศึกษาการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการที่จะเห็นได้ว่าการทำงานที่มุ่งเน้นนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ยังขาดการเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ และการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินงาน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการทั้งภาวะผู้นำและหลักปาลปณิธธรรมมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการ โดยเฉพาะการนำหลักปาลปณิธธรรมที่ประกอบด้วยมาสนับสนุนภาวะผู้นำของผู้บริหารเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการ ภายใต้หลักการสำคัญ คือ ทนสมัย ใส่ใจมาตรฐาน มุ่งเน้นคุณธรรม สัมพันธ์เครือข่าย ที่เป็นหัวใจในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาการกำกับดูแลระบบราชการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรส่งเสริมประสิทธิภาพการให้บริการและสร้างความปลอดภัยในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ
2. สำนักงานคณะกรรมการควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้และการดำเนินการแก้ไขและทบทวนกฎหมายมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
3. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรส่งเสริมความร่วมมือด้วยเครือข่ายที่ช่วยให้เกิดความเข้มแข็งในการทำงานของระบบราชการ
4. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรมีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการทำงาน เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการสร้างสรรค์และพัฒนางาน
5. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรมีการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรเพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรมีการวางแผนและกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร โครงสร้าง และระบบการบริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและสร้างความปลอดภัยในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

2. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรเปิดโอกาสให้มีเวทีรับฟังและเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับได้แสดงความคิดเห็นในการปรับแก้ไขระเบียบและกฎหมายให้สอดคล้องกับการดำเนินงานพัฒนาระบบราชการ

3. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรจัดให้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนและประเมินผลการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้วยเครือข่ายที่ช่วยให้เกิดความเข้มแข็งในการทำงานของระบบราชการ

4. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรมีการจัดกิจกรรมในการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการทำงาน เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการสร้างสรรค์และพัฒนางานของบุคลากร และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบราชการ

5. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เสนอและมีกระบวนการในการแลกเปลี่ยนความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับ อิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลระบบราชการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

3. ควรศึกษาเกี่ยวกับ หลักพุทธธรรมอื่นๆ ที่สามารถนำมาสนับสนุนการกำกับดูแลระบบราชการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

เอกสารอ้างอิง

- นิตย สัมมาพันธ์. (2546). *ภาวะผู้นำพลังขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิกส์.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2537). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: บริษัทเซ็นทรัลเอ็กเพรส.
- ประดิษฐ์ ดีวัฒนกุล. (2565). การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่มีผลต่อการปฏิรูประบบราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ กรุงเทพมหานคร. *วารสารรัชตภาคย์*, 16(48), 459-476.
- พระครูสังฆรักษ์เอกลักษณ์ อชิโต และคณะ. (2567). การประยุกต์ใช้หลักปาปนิกรรมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 7(3), 114-129.
- พระปลัดเอกชัย จันทโชโต และคณะ. (2566). พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 6(3), 113-124.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2550). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีระฟิล์มและโซเท็กซ์ จำกัด.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2564). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ* (พ.ศ. 2564 - 2565). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- อัญธิษฐา อักษรศรี และคณะ. (2564). ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 10(1), 105-115.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.

